

Libris .RO

Respect pentru oameni și cărți.

FRED VAN LENTE

ZECE
COMICI
MITITEI

CAPITOLUL UNU

I

Un bip, un bâzâit, o vibrație, un șuierat și iată ce apărură pe ecranul fiecăruia:

Salutare, Persoană Amuzantă.

La început, Steve Gordon nu văzu mesajul.

Dar avea o scuză bună.

Trăgea să moară.

Steve mai murise și altă dată, desigur. Știa cum. La Laugh Shack în Portland, Maine, la petrecerea aceea de burlăcițe. La seara amatorilor în Des Moines, când era abia la început. La audiția pentru *SNL*, după ce cariera lui practic se sfârșise deja.

Moartea pe scenă, în mijlocul unei rutine, era ceva prin care trecea fiecare comic. Era la fel de inevitabil ca vremea rea. Profesioniștii se deosebeau de amatori prin faptul că nu cedau sub presiunea publicului impasibil sau posac, sau a propriei rahatitudini (cu puțin noroc, temporară).

Dar în seara asta ceva părea diferit.

În seara asta, Steve simțea că i se termină viațel.

– Hei, mersi tuturor pentru primirea frumoasă. Sunteți gata să fim cel mai bun Departament Financiar posibil?

Ochelari bifocali, cravate urâte și costume bărbătești, toate îl urmăreau din publicul de la Chicago Improv Underground. Teatrul fusese un club de striptease și păstra încă vaga impresie că-i era rușine de asta, cu tavanul jos și iluminatul slab, cu grinzile care blocau vederea unei treimi dintre cei aflați pe scaune. Ca orice alt artist, Steve trebui să memoreze locul bucății străvechi de chit albastru care acoperea gaura din podea, unde tăiaseră bara de striptease ca să nu se împiedice cineva sau să se lovească la deget.

Ambianța de dărâmatură făcea parte din peisaj – atrăgea cohorte întregi de contabili de la Oarecare Co. afară din mormântul de sticlă al sălii de conferințe, în jos pe scara de ciment de sub supermarketul Aldi pentru seminarul trimestrial de team-building.

Această coborâre ritualică în subteran făcea parte din procesul de inițiere. Scara era flancată de fotografii în alb și negru ale celebrităților înainte de a deveni celebre, cu figuri proaspete și sărace, șlefuindu-și talentul pe scena Underground înainte să-și facă o carieră la *Saturday Night Live*, *Mad TV* și *The Daily Show*. Până să sosească cei din public în teatrul ca o cutie neagră și să se așeze pe scaunele stricate, înțelegeau că erau cuibăriți în lutul celebrității: clubul Improv Underground era solul bogat și negru din care se nășteau visuri imposibile.

Sau, în cazul lui Steve, pământul curat în care revenise.

Pe scările cu poze Dinainte, publicul îl văzuse cu douăzeci de ani mai tânăr. Acum, când Steve era în fața

lor, cu un ochi în pământ ca să evite protuberanța unde fusese bara de striptease, se uitau la cel de După.

– În regulă, oameni buni. Pentru primul nostru exercițiu de team-building, o să vă vânez ca să mă amuz, așadar, dacă ați putea să vă aliniați în dreptul peretelui opus și să vă puneți costumele de panda... Ce? Nu? Haideti, să fii vânat îți întărește caracterul! Omul *este* cel mai periculos vânat. Nu, vă dați seama că glumesc doar. În seara asta ne distrăm improvizând schițe, cum făceam la *Ce-a fost asta?* Teddy, poți să vii aici pe scenă? Teddy e managerul de la Improv Underground. E comic de profesie ca mine, ceea ce înseamnă că e și un degenerat amator. Așa că o să facem o scenă de comedie chiar aici în fața voastră. Să-mi spună cineva un loc. Orice loc. Nu contează unde. Nu există răspunsuri greșite. Singurul cuvânt pe care nu-l poți folosi în improvizatie este „nu”.

– Auschwitz! izbucni un revizor contabil de pe rândul din spate.

Steve clipi.

– Oooo... ok? Auschwitz. Sigur! Poate cineva să-mi spună și o profesie?

– Clovn la rodeo! strigă din față vicepreședintele executiv senior al vreunei companii.

Steve înghiți în sec.

– Nu, spuse el.

– Ai zis că e singurul lucru pe care nu-l poți spune! exclamă vicepreședintele cu un *ahem* de-abia audibil.

– Nu, am spus că e singurul lucru pe care nu-l puteți spune *voi*, răspuse Steve. Uitându-se la fața lui Teddy când vorbea și la fața asistentului acelui vicepreședinte care stătea lângă el, realizează brusc că *n-ar fi trebuit* să o

spună, pentru că acestui tip nu-i spusese *nu* niciun om care mai era angajat încă din 1998.

În clipa aceea, Steve se gândi că poate chiar trăgea să moară. Scânteia care-i animase existența se stingea, dorința aceea de a face oamenii să râdă, să programeze următorul spectacol, să nu lovească în față pe cineva din public. La ce bun erau toate, mâncarea proastă și zborurile anulate? Se putea întoarce la facultatea de drept așa cum își dorea maică-sa dintotdeauna. La vârsta lui, ar fi fost un sitcom în devenire. Sau putea să întoarcă burgeri pe grătar.

Întorsul burgerilor suna din ce în ce mai bine cu fiecare secundă.

Telefonul vibră din nou. Steve ignoră privirea lui Teddy, o privire care spunea: „O, nu, să nu-ți verifici afurisitul de telefon când ești în mijlocul spectacolului, actor de schițe eșuat și jalnic“, și se întoarse cu spatele la public.

– Doar o clipă, spuse Steve. Mă întorc imediat.

Scoase telefonul și citi:

II

Nu știi cine sunt, dar s-ar PUTEA să știi pentru cine lucrez.

– Trebuie să răspunzi? o întrebă reportera de vârstă mijlocie de la *Christian Science Monitor* pe Zoe Schwartz când telefonul scoase încă un sunet trist *ta-ta* ca de trombon.

– Nu, răspuse Zoe, ignorând notificarea. Care era întrebarea?

Reportera verifică în carnețel și spuse:

– O să încetezi vreodată să faci glume despre vaginul tău?

Fără să clipească măcar, Zoe răspuse:

– De ce-aș vrea să nu mai fac glume despre vaginul meu? E cea mai comică parte a corpului meu, la propriu. Se ridică și întinse mâna să-și ridice fusta. Vrei să vezi?

– Nu, hm, e-n regulă...

– Nu, serios, e o minunăție. Ridică tivul mai sus, dar nu cât să ajungă la linia chiloților. Vrei să-ți pregătești camera foto? Sunt blondă și, dă-mi voie să spun, ce am sus se asortează cu ce am jos.

– Nu! Mulțumesc, Zoe! Cred că am tot ce ne trebuie!

Reportera sări în sus și fugi din sala de bal pentru întâlnirea cu presa la Brooklyn Bridge Marriott. Zoe petrecuse aproape șase ore stând în scaunul de pânză al regizorului, în fața propriei siluete din carton, în timp ce o paradă de reporteri, bloggeri și echipe de filmare trecea prin fața ei ca să-i pună la nesfârșit aceleași cinci întrebări despre viitoarea emisiune specială pe Netflix în timp ce o agentă de presă chicotea la telefonul ei într-un colț. Zoe era țăfnoasă și plictisită. Judecând după ritmurile vesele de pop din anii '80 care bubuiau dincolo de peretele din spatele ei, părea destul de clar că toți cei de la nunta din sala de bal de alături se distrau mult mai bine decât ea.

Următoarele ei victime erau membrii unei echipe de filmare de la Spectrum News NY1. Câinele terrier floccos, gri cu picățele, care se așezase cuminte la picioarele ei pe tot parcursul întâlnirilor, lătră protector la sunetist când acesta îi prindea lavaliera de breteaua rochiei.

– Taci, Ticălosule, spuse ea către potaia minusculă. Îi zâmbi reporterului chinuit de arătos de la NY1, cum l-o fi chemat, Fălci-Pătrate. Nu tu. El.

– Știu, am văzut proiecția în avanpremieră a emisiunii. Îl chema Bandit...

– ...dar pe urmă l-am cunoscut mai bine, da.

– Suntem gata? Bine. Zoe, putem începe? Și mai bine.

Așadar, suntem alături de comediana Zoe Schwartz. Zoe, mă bucur să te văd. A doua ediție specială de pe Netflix se numește *Râde ca o fată*. Ai o teorie despre motivul pentru care unii nu cred că fetele sunt amuzante?

Zoe se strădui să zâmbească mai departe. Din câte număraseră, era a șaptea oară când i se pusese întrebarea asta într-o singură zi. De multe ori, în timp ce se afla în Caruselul Interviuurilor, era tentată să dea aceleași răspunsuri la aceleași întrebări ca să vadă dacă observa cineva, dar mândria profesională o împiedica să facă asta. Mulți oameni investiseră bani și efort în ediția ei specială pentru Netflix și era îngrozită că i-ar putea dezamăgi. Acest amestec de datorie și teamă trecea peste epuizare și foame și deschidea calea către un răspuns original la întrebarea despre teoria-că-fetele-nu-sunt-amuzante:

– Prostia poate fi o ipoteză? Pentru că, de obicei, e cea corectă.

– Vrei să afli părerea mea? Înainte să apuce să răspundă, Fălci-Pătrate spuse: Știi că multe dintre metaforele despre comedie au legătură cu violența? Dacă te descurci foarte bine în spectacol, ai *rupt*. Ai *măcelărit* publicul. Dacă te-ai descurcat foarte prost, ai *luat-o în freză*. O mare parte din toate astea sunt învăluite în rahaturile astea masculine. Înțeleg de ce femeile s-ar simți excluse.

– Nu știu, din experiența mea, o fată frumoasă care spune bancuri porcoase îi excită pe cei mai mulți bărbați.

– Se pare că la tine funcționează.

– Crezi că sunt frumoasă? Vai!

Se părea că Fălci-Pătrate avea o serie de întrebări provocatoare bine stabilite și acum refuza să devieze de la scenariu:

– Dar nu te-ai simțit niciodată exclusă de comicii masculini, în culise sau în oricare altă parte?

Zoe de-abia își înghiți oftatul. Oare Chris Rock, Louis C.K. sau, Doamne ferește, T.J. Martinez erau nevoiți să răspundă la întrebări de genul „Cum e să fii comedian ca băiat?” De ce nu există interviuri la masa rotundă despre Bărbații-în-Stand-Up și comentarii precum „Penisurile: care-i treaba cu ele, de fapt?”

Se gândi să amintească un anumit incident, petrecut nu demult într-o cabină de televiziune, dar știa și că, dacă făcea asta, avea să devină subiectul principal al acestui interviu și al următoarelor trei sute de interviuri din viața ei.

Stomacul îi ghiorăi cu zgomot în liniștea din cameră. Ticălosul ridică privirea speriat, ca să vadă dacă mai era vreun câine prin jur. Zoe nu mai mâncase de dimineață devreme, când înșfăcase un croasant cu ciocolată din micul dejun continental în timp ce ieșea din holul hotelului.

Ritmurile sacadate ale clasicului hit *Take On Me* de la A-ha pulsau dinspre peretele alăturat, amintindu-i că mai era încă bucurie pe lume.

Telefonul scoase din nou sunetul *ta-ta*, indicând alt mesaj primit, iar potaia micuță sări în patru labe și începu să latre. Zoe dădu ochii peste cap sub formă de scuză.

– O, mă tem că *cineva* trebuie să-și facă nevoile de cățel. Fălci-Pătrate își adună sprâncenele frumos pensate.

– O... adică, aproape am terminat. Poate o putem ruga pe agenta de presă...

– Nu durează decât o clipă, scuze. Nu pot să-l scap pe Ticălos din ochi. E un câine de sprijin. De câte ori simt nevoia să-l sun la beție pe fostul meu, mă mușcă.

Apucă lesa Ticălosului și-l conduse afară pe hol. Intrară în sala alăturată, unde mulți oameni dolofani în smochinguri și rochii de seară dansau în stilul Electric Slide. Cu capul sus, Zoe Schwartz traversă ringul de dans până la șirul de tăvi aburinde de la nunta Bernstein-Kaufman și se servi cu pilaf de orez, brocolini și cod negru.

Când tatăl miresei se uită mirat la ea, spuse o minciună:

– Sunt comediana, urmez după tort.

Zoe se distra atât de bine cu Ticălosul în brațe și dansând pe piesa *You Spin Me Around (Like a Record)* cu fetele de opt ani care presărau flori, încât uită să mai verifice noile mesaje până la finalul cântecului.

III

Ha, ha, glumeam. Știi exact pentru cine lucrez: Dustin Walker.

Dante Dupree se sprijini în coate în patul de hotel și se uită cu ochii întredeschiși la telefon. Un toboșar tribal masiv se stabilise în craniul lui și bătea ritmuri molipsitoare din junglă pe care oamenii le asociază de obicei cu jertfele pentru Kong. Între bătăile bubuitoare, îi trecu prin mintea rămasă încă întregă numele „Dustin

Walker“ imediat după sensul cuvintelor „glumă“, „exact“, „lucrez“ și „ha“.

Dustin Walker. *Dustin Walker* îmi trimite un SMS? *Celebrul Dustin Walker*?

E încă în viață?

Îl *întâlnise* măcar pe Dustin Walker în persoană? Dante era sigur că și-ar fi amintit așa ceva. Dar, pe de altă parte, erau multe lucruri de care nu-și amintea. Trebuie să fi fost o noapte de pomină la club. Clubul *acela*, adică, unde se ducea cu fetițele care zăboveau după ce-și făcea rutina la clubul mic de comedie din Rochester, New York, numit, într-o explozie subită de creativitate, Clubul de Comedie.

Își amintea oarecum că trăsese o beție în urmă cu doar trei zile, așa că se jura că avea să o ia mai ușor cu băuturile apetisante în viitorul apropiat.

Trebuia să le-o spună și ochilor lui, care acum îl usturau și se micșoraseră într-atât încât aproape că-i cădeau din orbite. Sau gurii, care avea un gust de parcă ar fi supt un pistol de lipit.

Încercă să înghită, observă că nu era în stare și privi în jur în penumbra dinaintea zorilor. Purgatoriul obișnuit și anonim al unei camere de hotel începu să prindă contur: ușa, zăvorul, vizorul, instrucțiunile de evacuare laminate, televizorul cu ecran plat, biroul, masa, veioza, fotoliul.

Era într-o stare destul de avansată de „bui măceală“, cum spunea bunica lui care-l crescuse. Îți petreci toată viața încercând să scapi de bui măceală și clarificând-o. Așa că erai un prost dacă te dădeai peste cap să faci ca lucrurile să fie și mai năucitoare decât erau deja.

Altceva se mișcă în pat lângă el, făcând buimăceala să se transforme într-o limpezime instantanee.

Își ținu respirația și trase cuvertura deoparte. Lângă el era întinsă o femeie – stai, nu, *femei*, una albă cu părul negru și o negresă cu părul blond. Nu erau femeile cu care plecase la club.

La naiba! Ce rost aveau toate porcăriile astea ciudate dacă nici măcar nu ți le mai aminteai destul de bine încât să rămâi cu o poveste frumoasă din asta? Sau măcar să o poți include într-o rutină scurtă de cinci minute la *Conan* sau la *2nite*?

O conversație purtată pe un ton ridicat îi răsări din amintire:

„Ți-o tragi cu aceeași viteză cu care vorbești?”

„Fato, gura mea nu încetează să se miște timp de o oră și jumătate. La fel ca rutina mea.”

Dar chiar se întâmplase asta la club seara trecută sau era doar ceva ce inventase mintea lui? În cazul bărbaților ca el, nu puteai ști niciodată sigur ce era adevărat și ce era doar buimăceală.

Dante aruncă din nou o privire prin camera care, după câteva minute de studiu atent, se dovedi a nu fi a lui.

Se ridică, dezbrăcat, și merse la fereastră, gândindu-se să investigheze ceva ce observase înainte, dar încercase în mod inconștient să ignore: o reclamă cu Tim Hortons lumina o gogoșărie dincolo de autostradă. În vârful pavilionului din parcare flutura o frunză roșie de arțar pe un fundal alb.

– Sunt în Canada? întrebă el.

Fata albă se întoarse cu spatele la el și murmură:

– Taci naibii din gură, bine?

IV

Dustin m-a rugat să iau legătura cu tine ca să lucrezi la un proiect cu el.

Regizoarea de platou, cu casca pe cap, trebui să-i facă din nou semn lui Oliver Rees pentru că se uita prin ea. Pielea de găină îi acoperea tot corpul aproape gol și lipsit de păr.

Un asistent îi smulse telefonul din mână și-l înlocui cu un ciocan supradimensionat înainte să o poată opri. Se uită din nou la ecran și se asigură că nu-și imaginase ceea ce citise.

Dincolo de culise, tipul care făcea încălzirea pentru public, Kenny Kinny, era pe scenă pregătindu-se de încheiere, cea despre cum rămânea blocat cu mașina în aeroport, combinând astfel două subiecte importante de comedie într-o glumă perfectă. Era foarte greu să găsești un număr de deschidere care să nu fie indecent, *plm* încoace și să te *f...* încolo și să mă *c... în gura ta*.

Kenny avea să se *c...* pe el când auzea asta. Afurisitul de Dustin Walker pregătea o revenire? O emisiune specială pentru HBO? O serie difuzată pe internet? „Orice ar fi, vrea să-l ajut *eu*?”

După toți acești ani, după atâtea turnee cu casa închisă, emisiuni care primiseră premii Emmy, după un premiu Grammy, documentarul pe IMAX, umplând aceeași sală de la Bellagio luni în șir, cu bilete care se vindeau la mâna a doua cu sume formate din patru cifre, nimic din toate astea nu conta pentru colegii lui Oliver.